

Høringsinnspill angående byggeplaner Tippen/Lloyds/Øya

Audun Bakkerud (grunneier/huseier på Blyberghaugen, i Hønefoss' eldste bydel)

Jeg er Innflytter, småbyelsker, byroms-bruker og grunneier. Det er det jeg tenker ut fra, når jeg skal forestille meg det jeg stadig gjør; et langt og godt liv i Hønefoss! I en by å vokse inn i og være stolt av. Jeg er glad i mange slags arkitektur, men som med musikk: noen ganger skurrer det kraftig. Det er trist med byer hvor man har latt det skurre, fordi man har latt det skure. Jeg drømmer om en by hvor vi kan vise folk rundt, og slippe å skulle unnskyldes oss for tidenes tabbe. Men heller å se glimtet i øya, på besøkende, når de gjentar hvor kult det er her – med et «hmmm... her kunne jeg bo!»

Innflytter og småbybruker

Jeg er en innflytter som gradvis, over ti år, har blitt ordentlig glad i Hønefoss. Nå snakkes det mye om innflyttere. Så, joa, det er helt sant: jeg har et hjerte for byen! Det skal visst være innflyttere, og deres behov og ønsker, som skal være i fokus for å gjøre byen mer attraktiv. I så henseende vil jeg gjerne framføre et budskap. Hønefoss kan bli en perle. Den er knakende trivelig, og har et preg. Og jeg snakker som innflytter, en sånn figur som bor seg inn i byens historie – en sånn det er ønsket flere av!

Byens preg er knyttet til fossen, og alt som har skjedd der. Sentrum lever i aksene Nordre Torv/Blyberghaugen, til Søndre Torv/Kirken/Grand Hotell. Og fra elveløpet, den praktfulle fossen, elva videre i sving rundt sentrum via Schionglunden, med Petersøya som en praktfullt grønn oase, med stort potensiale for byens nære og fjerne framtid - et byens hjerte, der fossen er byens sjel, og aksene nevnt over danner bysenterets blodårer. Sånt vil innflyttere ha, hvis de ikke vil bo i storbyen!

(Og heldigvis har foten blitt satt ned, for at by-storprosjektene store sønn, med «hjerte for byen», IKKE får gjøre Petersøya om til en eksklusiv leikegrind for utbygging for de få).

Sånt vil vi ha mere av! For en grønn og trivelig småby, som blir bedre på å utvikle det som er byens sjel, snarere enn å tøffe seg karslig, med de største blokkene i storbyen. Det er ikke tøft å bygge høyhus ved indrefiletten ved fossen – det er Harry! (Og at indrefiletten i det hele tatt blei forvaltet vekk, og rett i henda på en så egenrådige utbygger er i seg selv litt trist – særlig når borgere og politikere ikke først hadde satt rammer for hva som skulle skje der).

De siste årene har jeg arrangert mange konserter her i byen, småskala, ja – men med folk som kommer innom for å dele sin musikk med folk i området. Jeg opplever gang på gang at de blir Hønefoss-venner over natta, og mer og mer fra gang til gang, når de vil spille her igjen. Folk faller for Jugend-hus og torv, og særlig elveløpets bredder og grønne områder. Folk uttrykker at de kunne tenke seg å bo her! Ikke for å se høyblokker, for det har de sett før. Men for å se mer av det den samme utbygger med hjerte for byen gjorde så praktfullt, ved enden av brua: den smakfulle og grundige renoveringen av gamle industribygg. Vi vil se mer av dette! Hele Øya mm-utbyggingen kan bli super med en slik musikalsk tilnærming. Kjør på; mer av dette, med Pipa på Pipetorget som en symbolsk søyle, et tårn som løfter byen litt slankere mot himmelen, og setter et orienteringspunkt for det historiske sentrum på Sørsida. Som hvisker forelsket til fossen, og «snakker med» Oppgangssaga i flomlys, samt med Blyberghaugen på Nordsida - men på samme språk!

Høyhuset framstår som en krampaktig mastodont, fra den tida skyskrapere var kule og nye. Kontorlokaler ved fossen? What???? En fysisk vegg mot fossen, og folk på Nord- og Sørsida – samt en kommende lys-støy-kilde av giga-proporsjoner. Ved fossen vil dette høyhuset, med lys i alle etasjer, ta fullstendig luven av den flotte Oppgangssaga.

Harald Eia har i NRK-serien «Sånn er Norge» (sesong 2, episode 5) en sammenligning av demokrati og diktatur, og sier at diktaturet er suverent best – når det gjelder å bygge skyskrapere! For der får de store, tøffe gutta gjøre som de vil – og da vil de gjerne bygge noe som reiser seg som monumenter over egen makt og storhetstrang, og som utstilling av stor lommebok og handlekraft. Ja, selv om byggene eventuelt skulle stå tomme, så står minnesmerket der for alltid – som en skulptur over den grandiose vilje, med penger nok. Og uten noen til å justere seg. For det er det andre Eia sier: demokratiene er gode på mye, men ikke på skyskrapere. Fordi det vil ikke folk prioritere. Demokratiet er en prosess som kan gå litt langsomt til tider – men man unngår de store blemmene. Det er mange som er med, og prioriterer – og da blir det sykehus og skoler i stedet for skyskrapere. Og kanskje bymiljøer som folk vil bo i, lekeplasser og parker, kneiper og kafeer på åpne plasser og i trange smug. Og en by hvor indrefiletten er for alle – langs fosser og elveløp! Derfor bør demokratiet hente inn igjen denne prosessen, og gjøre det til folkets vei til det framtidige Hønefoss, der særpreget forsterkes og lekes videre med, uten å bli revet med av stormannsgalskap.

Godt mulig Snøhetta i en konkurranse kunne funnet en fin balanse? Men på oppdrag fra utbygger, og bundet av bestillingen, står ikke Snøhetta-representantenes spake kommentarer til troende. Ta det rolig, vi har tenkt på alt - syntes kommentaren å lyde, hørt utenfra, fra en som ikke har vært så aktiv som mange andre i denne saken. Det var ingen overbevisende kraft i det forsøket på å møte kritikken, men det var såpass spakt at det i seg selv – punkterte enhver tiltro til arkitektenes eget prosjekt. Fordi en annen syntes (billedlig tenkt!) å stå bak, som sufflør?

Sameier og grunneier

Jeg er dessuten del av et sameie, med gamle trehus, et gårdstun vendt mot sør og utsikt mot fossen. En attraktiv og herlig beliggenhet, i gamle Hønefoss.

I samtale med en av byens storeiere, og potensielle utbyggere, for noen år siden, ble jeg presentert for uttalelsen: det er viktig at grunneierne får tilstrekkelig innflytelse i byens utvikling, ikke bare disse politikerne som skal overstyre alt.

Da vil jeg gjerne være en av disse stemmene. For vi småeiere er også grunneiere. Men jeg er en av de mange som heller vil bevare et trivelig bo- og livsmiljø, og småskala-bebyggelse – enn å profitere maksimalt på våre kvadratmetere eiendom.

Hvis en stor utbygging nedi gata hadde gått gjennom (selv om den slik den ble planlagt ville vært umusikalsk i forhold til omliggende bebyggelse, trafikkmengde, bydelens historie, Sankt Hanshaugens grønne lunge), kunne sånne som meg tenkt: supert! Da får vi en lekker presedens her, nå skal vi bygge en eksklusiv liten blokk helt øverst på haugen også! Masse penger tjent, på et lite mål tomt – ja, kanskje en liten, elegant og moderne betongbygning, med la oss si en 3-4 etasjer?? Men med utsikt rett i fossen! Som mange andre rundt meg her: det er ikke det jeg vil. Jeg vil heller at byens gamle bydeler pyntes opp, med små smykker – ja, som naboeiendommen på haugen her, i Lagesens gate 12. Et praktfullt eksempel på hva vi kan få til, når gamle hus renoveres til gammel prakt – i pakt med bydelens historie.

Mange områder av byen kan bygges ut i flere stilarter, og mangt et menneske ekstra i bynære strøk vil gjøre sentrum mer levende. Men bruk egenarten i bymiljøene som utgangspunkt for en arkitektonisk jam-session? Bruk industrien og fossen som tematisk inngang, bruk de grønne lungene langs elva som attraksjon for innflyttere og besøkende. Og for småskala-turisme - med aktiviteter langs elva i en levende småby, og med supplerende aktivitet i de praktfulle områdene rundt byen. Folk vil ut av storbyen for å leve enklere, med grønne lunger og variasjoner over lave storbygg - og storslagne småbygg?

Der ingen hus skygger helt for sola, verken over fossen, elvebredden eller torvet. Og hvor Pipetorget dreier seg som en historisk referanse rundt pipa (kanskje med diskret lyssetting) – og ikke gjemmes bort, som en gjenglemte rekvisitt, på byggeplassen for høyhuset.

BY SOM SNAKKER MED BORGERNE – OG HUS SOM HVISKER TIL FOSSEN?

Vi vil ha en by som snakker med borgerne! Og en bebyggelse som snakker med hjertet – byens hjerte! Og et sentrum hvor fossen dominerer de tilgrensende bredder, heller enn at et høyhus invaderer fossen, og okkuperer fossen med lange skygger gjennom hele vinteren, og kanskje til og med sommeren.

I alle fall vil jeg ønske meg det!

Gjør det rette, bruk tida som trengs - til å skape et rom for gode beslutninger.

Alt utbyggeren kan, og vil, og har investeringsmidler til, er jo supert – hvis han leker innenfor fellesskapets klare rammer. Prosessen i denne saken er ganske så merkelig, og dessverre kanskje kan det også sies sterkere enn det: det synes i altfor stor grad å være attraktivt for mange å danse etter én manns pipe. Særlig når pipa i historisk lys ikke er bare hans. Pipetorget som portal mot fossen, og elvelangs på begge bredder, høres knall ut. Men Pipetorget som en fotnote for høyhuset er en skandale?

Ja, sånn ser nå jeg det.

Så, lykke til, Hønefoss! Det er tid for demokratiets bremsekloss – som i neste omgang sikrer gode løsninger. Og det er lenge til de store masser kommer over Sollihøgda.

Vi har bedre tid enn vi tror.

Og som Erling Dokk Holm sa for noen år siden, da han ble kallet til byen for å gi råd om byutvikling (hvis jeg husker ham omtrentlig rett..!): politikerne må tenke visjonært, og sette rammer. Og det er ikke sikkert det alltid er lurt bare å la de lokale høgdingene gjøre som de vil, ut fra lokale interesser.

Og det er jo sant?

Så jeg gleder meg, oppriktig - til en ny fase, i utbyggingsplanene!

Der planene samles og får et alternativ å se det opp mot, og hvor en konsekvensutredning finner sin selvsagte plass. Hva i all verden skulle gjøre det rimelig å hoppe bukk over både alternative løsninger og konsekvensutredninger? Vel, hvis det er fellesskapets interesser som ligger til grunn?

Og via det, til en god framtid, i en idyllisk småby!

Og da ser jeg for meg et Hønefoss uten giga-høyhus – og i alle fall, om høyhus skulle komme: at de holdes godt unna breddene ved fossen!